

Ombudsmani: Krajnje je vrijeme za uspostavu alimentacijskih fondova

Podaci udruga roditelja pokazuju kako čak 70 posto roditelja na razne načine izbjegava izvršiti ovu obvezu

Marija Medić Bošnjak

Kako bi se zaštitilo prava djece čiji roditelji ne izvršavaju svoju roditeljsku obvezu i ne doprinose uzdržavanju djeteta, krajnje je vrijeme da se uspostave alimentacijski fondovi u Republici Srpskoj i Federaciji BiH, upozoravaju ombudsmeni BiH u svom posljednjem izvješću. Naime, još uvijek veliki broj roditelja ne izvršava obvezu plaćanja alimentacije za djecu, a broj rasta iz godine u godinu raste.

Preporuke

Podaci udruga roditelja pokazuju kako je riječ o čak 70 posto njih koji na razne načine izbjegavaju izvršiti tu obvezu. Brojni su modeli prema kojima roditelji, uglavnom očevi, izbjegavaju obvezu uzdržavanja djeteta. Među ostalim, tu je rad "na crno", prijava na minimalac, mijenjanje boravišta, skrivanje imovine, prihoda, odlazak u inozemstvo... Kako bi se takve zloupotrebe ubuduće izbjegle, još prije četiri godine pokrenuta je inicijativa za izmjene i dopune Obiteljskog zakona FBiH, međutim, do sada je sve ostalo samo na inicijativi. Federalni premijer Nermin Nikšić nedavno je naveo kako alimentacijski fond mora biti uspostavljen kao svojevrsna sigurnosna mreža koja treba osigurati

Odjel za praćenje ostvarivanja prava djece zaprimio 231 žalbu, što je u odnosu na 2022. godinu povećanje za 12 žalbi

prava samohranih roditelja. U RS-u se, nakon usvajanja nacrtu Zakona o privremenom uzdržavanju djece od lipnja 2022. godine, također po ovom pitanju, ništa nije riješilo. Inače, alimentacijski fondovi, gdje postoje rokovi, rade na načelu da, ako u određenom roku roditelj ne izvrši svoju obvezu, alimentaciju uplaćuje država koja neodgovornom roditelju obračunava kamate koje mora vratiti u fond. Tako bi svi razmislili prije

ŽALBE GRADANA

odnose se na rad obrazovnih ustanova, prosvjetnih inspekcija, pedagoških zavoda, centara za socijalni rad, centara za mentalno zdravlje, sudova, tužiteljstava i zdravstvenih ustanova

nima se rijetko obračuju djeca, tako su, kako stoji u izvješću, registrirana samo dva predmeta u kojima se kao podnositelji žalbi javljaju djeca. U 27 predmeta ombudsmeni BiH uputili su preporuke (u 2022. godini 24 preporuke), od čega je 10 preporuka u potpunosti realizirano, 4 nisu realizirane, dok je u povodu 4 preporuke ostvarena suradnja, a na 9 upućenih preporuka nije bilo odgovora nadležnih tijela. Preporuke su se odnosile na ostvarivanje prava djeteta u obrazovanju, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti, kao i na ostvarivanje prava djeteta na zaštitu od nasilja i na što učinkovitije postupke nadležnih u zaštiti prava djeteta koja su ugrožena ili prekršena uslijed visoko konfliktnih rastava. Ombudsmeni BiH smatraju da je krajnje vrijeme da se uspostave alimentacijski fondovi u Republici Srpskoj i Federaciji BiH kako bi se zaštitilo prava djece čiji roditelji ne izvršavaju svoju roditeljsku obvezu i ne doprinose uzdržavanju djeteta.

Prava djeteta

Uz postupanje po pojedinačnim predmetima, uloga ombudsmena BiH u oblasti ostvarivanja prava djeteta je da u što većoj mjeri prate rad nadležnih tijela, uočavaju poteškoće i prepreke u zaštiti i ostvarivanju prava djece, upozoravaju na njih i pozivaju na sustavno rješavanje problema. Brojne aktivnosti ombudsmena kroz rad Odjela za praćenje ostvarivanja prava djeteta imaju za cilj da se UN-ova Konvencija o pravima djeteta u što većoj mjeri primjenjuje i poštuje. Ciljevi iskustva i praksu u zaštiti prava djeteta, ombudsmeni BiH konstatiraju da se praksa u pogledu primjene Konvencije razvija u pozitivnom smjeru i sudovi osnovna načela iz Konvencije o pravima djeteta uzimaju u obzir te primjenjuju prilikom odlučivanja u konkretnim predmetima - zaključeno je u izvješću.

nego što se odlučuje ignorirati svoju obvezu. Inače, u oblasti prava djeteta Odjel za praćenje ostvarivanja prava djece je tijekom 2023. godine zaprimio 231 žalbu, što je u odnosu na 2022. godinu povećanje za 12 žalbi. Žalbe građana odnose se na rad obrazovnih ustanova, prosvjetnih inspekcija, pedagoških zavoda, centara za socijalni rad, centara za mentalno zdravlje, sudova, tužiteljstava i zdravstvenih ustanova. Ombudsma-